

Tarkastusvaliokunta

Valtioneuvoston selvitys: E-kirje eduskunnalle komission tiedonannosta sekä ehdotuksista vuosia 2021—2027 koskevaksi Euroopan unionin monivuotiseksi rahoituskehykseksi

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista 1.) ehdotus neuvoston asetukseksi vuosia 2021—2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyn vahvistamisesta (rahoituskehysasetus); 2.) ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä (omien varojen päätös); 3.) ehdotus neuvoston asetukseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmää koskevista täytäntöönpanotoimenpiteistä (omien varojen täytäntöönpanoasetus); 4.) ehdotus neuvoston asetukseksi yhteiseen yhdistettyyn yhteisöveropohjaan, Euroopan unionin päästökauppajärjestelmään ja kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvien omien varojen käyttöön asettamisessa noudatettavista menetelmistä ja menettelystä sekä käteisvarojen saamiseksi toteutettavista toimenpiteistä (omien varojen käyttöönasettamisasetus); 5.) ehdotus neuvoston asetukseksi arvonlisäverosta kertyvien omien varojen lopullisesta yhdenmukaisesta kantomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1553/89 muuttamiseksi (ALV-omien varojen asetus) sekä; 6.) ehdotus Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission väliseksi toimielinten sopimukseksi talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta (toimielinten sopimus talousarvioyhteistyöstä)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selvitys: E-kirje eduskunnalle komission tiedonannosta sekä ehdotuksista vuosia 2021—2027 koskevaksi Euroopan unionin monivuotiseksi rahoituskehykseksi (E 29/2018 vp): Asia on saapunut tarkastusvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista 1.) ehdotus neuvoston asetukseksi vuosia 2021—2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyn vahvistamisesta (rahoituskehysasetus); 2.) ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä (omien varojen päätös); 3.) ehdotus neuvoston asetukseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmää koskevista täytäntöönpanotoimenpiteistä (omien varojen täytäntöönpanoasetus); 4.) ehdotus neuvoston asetukseksi yhteiseen yhdistettyyn yhteisöveropohjaan, Euroopan unionin päästökauppajärjestelmään ja kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvien omien varojen käyttöön asettamisessa noudatettavista menetelmistä ja menettelystä sekä käteisvarojen saamiseksi toteutettavista toimenpiteistä (omien varojen käyttöönasettamisasetus); 5.) ehdotus neuvoston asetukseksi arvonlisäverosta kertyvien omien varojen lopullisesta yhdenmukaisesta

Valiokunnan lausunto TrVL 11/2018 vp

kantomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1553/89 muuttamiseksi (ALV-omien varojen asetus) sekä; 6.) ehdotus Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission väliseksi toimielinten sopimukseksi talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta (toimielinten sopimus talousarvioyhteistyöstä) (U 45/2018 vp): Asia on saapunut tarkastusvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- EU-erityisasiantuntija Joanna Tikkanen, valtioneuvoston kanslia
- budjettineuvos Panu Kukkonen, valtiovarainministeriö
- erityisasiantuntija Vesa Kulmala, valtiovarainministeriö

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Valtioneuvoston kirjelmiin (E 29/2018 vp ja U 45/2018 vp) sisältyvät tiedonanto, sopimusluonnos ja lainsäädäntöehdotukset muodostavat komission ehdotuksen vuosia 2021—2027 koskevak- si Euroopan unionin monivuotiseksi rahoituskehykseksi.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää komission ehdotuksia kohtuullisena lähtökohtana neuvotteluille. Valtioneu- voston kantoja on eritelty tarkemmin edellä mainituissa E- ja U-kirjelmissä.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Rahoituskehysten kokonaistaso

Komissio ehdottaa rahoituskehysten kokonaistason nostamista nykyisestä tasosta, joka on 1,07 prosenttia suhteessa EU28-maiden bruttokansantuloon (BKTL). Komission ehdotuksen mukaan kokonaistaso suhteessa EU27-maiden bruttokansantuloon nousisi 1,14 prosenttiin. Ehdotus täht- äää lisäksi rahoituskehysten rakenteen muuttamiseen nyt voimassa olevasta vuosien 2014—2020 rahoituskehyksestä, jotta se vastaisi paremmin EU:n ajankohtaisiin haasteisiin. Komission ehdo- tuksessa määrärahojen rakennetta muutetaan siten, että tutkimukseen ja innovointiin, digitaali- seen talouteen sekä rajaturvallisuuteen ja puolustukseen esitetään merkittäviä lisäyksiä. Vastaa- vasti huomattavimmat vähennykset kohdistuvat maatalouteen ja koheesioon. Merkittävää rahoi- tuskehysten kokonaistason asettamisessa on myös se, että Iso-Britannia suurena nettomaksajana on irtautumassa talousalueesta.

Komission keväällä 2018 esittämä ehdotus rahoituskehysten kokonaistason kasvattamiseksi ja- koi jäsenmaiden kantoja. Osa jäsenmaista piti ehdotettua kokonaistason liian korkeana. Useat jä- senmaat haluavat säilyttää EU-budjetin nykytasolla tai jopa haluavat budjetin pienentämistä il-

Valiokunnan lausunto TrVL 11/2018 vp

man Brexitin EU:n tuloihin aiheuttaman aukon täyttämistä. Osa jäsenmaista taas piti komission ehdottamaa kokonaistasoa perusteltuna tai jopa riittämättömänä. Suomen kannan mukaan komission ehdottama kokonaistaso on liian korkea ja kokonaistason tulisi asettua mahdollisimman lähelle jäsenmaiden nykyistä BKTL-tasoa. Valiokunnan saaman asiantuntija-arvion mukaan neuvotteluissa ei kuitenkaan sitouduta tiukimpaan esillä olleeseen yhden prosentin tavoitteeseen. Myös monet muut jäsenmaat ovat aikaisempaa joustavampia suhteessa yhden prosentin tavoitteeseen. Jäsenvaltioiden kannanmuodostus on kuitenkin vielä kesken.

Valiokunta kiinnittää huomiota lisäarvoon, joka saavutetaan EU-budjetin kautta suhteessa kansallisiin toimiin ja rahoitukseen. Valiokunnan saaman arvion mukaan eurooppalaiseen lisäarvoon liittyvät kysymykset ovat korostuneet erityisesti nyt käynnissä olevalla neuvottelukierroksella. Komission ehdotuksella pyritään vastaamaan muun muassa työttömyyttä, uusia turvallisuushkia ja muuttoliikettä koskeviin haasteisiin. Puolustusta ja muuttoliikkeeseen vastaamista sekä tutkimus- ja kehitystoimintaa tulee EU-tasolla parantaa, mikä näkyy näille sektoreille ehdotetuissa lisäpanostuksissa. Valiokunta pitää komission ehdotuksia rahoituskehysten rakenteen muutoksista oikeasuuntaisina EU:n tuleviin haasteisiin vastaamisen näkökulmasta. EU:n budjetin kokonaistaso on noin prosentti jäsenmaiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta, mikä on pieni verrattuna jäsenmaiden omien julkisten talouksien kokoon. Näin ollen on tärkeä miettiä, kuinka EU:n yhteinen rahoitus käytetään parhaalla mahdollisella tavalla. Tarvitaan myös realismia sen suhteen, mitä tarpeita EU:n budjetilla voidaan täyttää.

EU:n tulevien monivuotisten rahoituskehysten vuosille 2021—2027 tulisi heijastaa EU:n uusia prioriteetteja. Eurooppa-neuvosto hyväksyy uuden strategisen agendan 2019—2024 tulevine painopisteineen juuri ennen Suomen puheenjohtajakautta kesäkuussa 2019. Valiokunta on kiinnittänyt lausunnossaan valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategiasta 2018 (TrVL 1/2018 vp) huomiota siihen, että tulevana puheenjohtajana Suomella on hyvä mahdollisuus vaikuttaa uuden agendan prioriteetteihin. Strateginen agenda on merkittävä, sillä se ohjaa unionin työtä seuraavat viisi vuotta. Valiokunta katsoo edelleen, että Suomen tulee hyödyntää tämä mahdollisuus EU:n prioriteetteihin vaikuttamisessa.

Oikeusvaltioperiaate

Komissio on antanut osana rahoituskehyspakettia erillisen asetusehdotuksen, jonka tarkoituksena on oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen ja rahoituskehysten välisen suhteen vahvistaminen. Käytännössä komissio esittää ehdollisuuden luomista EU-varojen vastaanottamisen ja käytön sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen välille. Tällä pyrittäisiin vahvistamaan jäsenvaltioiden sitoutumista oikeusvaltioperiaatteeseen.

Suomi tukee oikeusvaltioperiaatteen lujittamista EU:n budjetissa, ja Suomelle on tärkeää löytää keinoja vahvistaa EU:n rahoituksen ja oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen välistä yhteyttä. Valiokunnan saaman asiantuntija-arvion mukaan suurin osa jäsenmaista tukee komission ehdotusta. Valiokunnan saaman arvion mukaan oikeusvaltioperiaatteen määrittelystä ja sen juridisesta merkityksestä on kuitenkin jäsenmaiden välillä tulkintaeroja. Tämä hidastaa ja vaikeuttaa tämän uudistuksen etenemistä. Valiokunta katsoo, että on tärkeää, että Suomi omalta osaltaan edistää oikeusvaltioperiaatteen yhtenäistä määrittelyä ja tämän tärkeän uudistuksen läpiviemistä.

Valiokunnan lausunto TrVL 11/2018 vp

EU:n välineitä perussopimukseen kirjattujen peruseriaatteiden noudattamiseksi tulee valiokunnan mielestä vahvistaa.

Talous- ja rahaliittoa koskevat ehdotukset

Komissio ehdottaa tulevaan rahoituskehukseen kahta uutta Euroopan talous- ja rahaliitto EMU:n syventämiseen liittyvää välinettä. Ensimmäinen näistä on niin sanottu uudistusten tukiohjelma, joka olisi kooltaan noin 22,3 miljardia euroa. Tukiohjelman varat käytettäisiin avustuksena jäsenmaille. Ohjelma sisältäisi komission teknistä tukea rakennemuutosten tekemiseen, ja sillä pyritäisiin ensisijaisesti tukemaan eurooppalaisen ohjauksjakson yhteydessä määriteltyjen uudistusten toteuttamista. Toinen uusista välineistä olisi niin sanottu investointien vakautusjärjestely, joka olisi suunnattu ensisijaisesti euroalueen jäsenmaille. Komission mukaan euroalueella on tarve tällaiselle makrotaloudelliselle vakautusjärjestelylle täydentämään kansallista finanssipolitiikkaa ja automaattisia vakauttajia. Investointien vakautusjärjestely olisi rahoituskehysten ulkopuolinen järjestely. Ehdotuksen mukaisesti välineestä voitaisiin myöntää enintään 30 miljardin arvosta lainoja jäsenmaille ja lisäksi alustavasti arviolta noin 600 miljoonan euron arvosta korkotukea. Mekanismi olisi luonteeltaan automaattisesti aktivoituva, ja tukea voisi saada vain tervettä talouspolitiikkaa harjoittava jäsenmaa. Komission mukaan ajan mittaan järjestelyä voitaisiin täydentää ja tehostaa esimerkiksi hyödyntämällä jäsenmaiden taloudellista lisätukea tai Euroopan vakausmekanismeja. Valiokunnan saaman asiantuntija-arvion mukaan ehdotuksella voisi siten olla merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, mikäli komission ehdotukset toteutuisivat.

Suomi ei kannata uudistusten tukiohjelmaa, sillä Suomi katsoo, että rahoitus rakennemuutosten tukemiseen tulisi pääosin järjestää jäsenvaltioiden kansallisista varoista. Suomen näkemyksen mukaan euroalueelle ei myöskään ole tarvetta perustaa uusia makrotaloudellisia vakautusjärjestelyitä suhdanteiden tasaamiseksi. Suomen kannan mukaan tällaisia järjestelyitä ei voisi toteuttaa reilulta pohjalta, niiden tosiasiallinen hyöty olisi vaatimaton ja vaarana olisi järjestelyiden muuttuminen pysyviksi tulonsiirroiksi jäsenmaiden välillä.

Valiokunta kiinnitti huomiota komission ehdotuksiin uusista talousarviovälineistä lausunnossaan Euroopan komission ehdotuksista talous- ja rahaliiton kehittämiseksi (TrVL 5/2017 vp — E 115/2017 vp). Valiokunta kiinnitti huomiota erityisesti investointien vakautusjärjestelyyn, joka on tarkoitettu makrotaloudelliseksi vakautusjärjestelyksi suhdanteiden tasaamiseksi. Valiokunta totesi lausunnossaan, että yhteisen suhdannetasausrahaston perustaminen on ollut esillä jo vuodesta 2012 alkaen. Sitä ovat ajaneet erityisesti Etelä-Euroopan jäsenmaat. Ranska on esittänyt vaihtoehtona yhteisen työttömyysturvarahaston perustamista. Valiokunnan kuulemat asiantuntijat korostivat, että tämäntyyppiset rahastot merkitsisivät yhteisvastuun kasvua ja voisivat johtaa pysyviin tulonsiirtoihin jäsenmaiden välillä sekä heikentäisivät markkinakurin tehokkuutta. Valiokunnan kuulemat asiantuntijat toivat esiin myös, että EU ei ole liittovaltio eikä sillä ole resursseja suhdanteita tasoittavaan finanssipolitiikkaan.

Omat varat

Euroopan unionin omat varat ovat tuloja, joilla EU:n talousarvio rahoitetaan. Omille varoille määritetään yleinen yläraja, joka on tällä hetkellä 1,20 prosenttia EU28 BKTL:sta. Komission ehdotuksen mukaan ylärajaa korotettaisiin 1,29 prosenttiin EU27 BKTL:sta. Komissio ehdottaa,

Valiokunnan lausunto TrVL 11/2018 vp

että nykyistä omien varojen järjestelmää nykyaikaistetaan ja yksinkertaistetaan monipuolistaen EU:n tulonlähteitä. Komission ehdotuksessa nykyiset perinteiset omat varat eli tullit ja BKTL-pohjainen oma vara säilyisivät. Lisäksi komissio ehdottaa arvonlisäveroperusteisen oman varan yksinkertaistamista sekä tullien keräämiseen liittyvän kantopalkkio-osuuden laskemista nykyisestä 20 prosentista 10 prosenttiin.

Brexitin vuoksi on tarve kasvattaa EU:n tulopohjaa, joten komission rahoituskehusehdotus sisältää ehdotuksia myös kokonaan uusiksi omiksi varoiksi. Komissio esittää EU:n painopisteisiin kytketyn uusien omien varojen korin käyttöönottoa. Komission tavoitteena on, että uusien omien varojen osuus olisi 12 prosenttia EU:n tuloista ja ne voisivat tuottaa vuosittain jopa 22 miljardia euroa. Ehdotettuja uusia omia varoja olisivat: 20 prosenttia päästökauppajärjestelmästä saatavista tuloista, uuteen yhteiseen yhdistettyyn yhteisöveropohjaan sovellettava 3 prosentin verokanta sekä jäsenmaakohtainen kierrättämättömän muovipakkausjätteen määrän perusteella määriteltävä kansallinen maksu.

Ison-Britannian unionista eron myötä myös sitä koskeva maksukorjaus lisäalennuksineen poistuu unionin rahoitusjärjestelmästä. Komission ehdotuksen mukaan nykyisistä maksukorjauksista ja jäsenmaakohtaisista alennuksista luovuttaisiin asteittain viidessä vuodessa. Komissio ehdottaa tietyille jäsenvaltioille (Alankomaat, Itävalta, Ruotsi, Saksa ja Tanska) maksukorjauksia vuosille 2021—2025 siten, että ne poistuisivat vaiheittain vuoteen 2026 mennessä.

Suomen kantana on, että omien varojen järjestelmää ei tule muuttaa tavalla, joka lisää Suomen maksutaakkaa. Suomen kannan mukaan komission ehdotus yhteisen yhdistetyn yhteisöveropohjan käytöstä EU:n tulojen lähteenä on ennenaikainen, sillä yhteistä yhdistettyä yhteisöveropohjaa koskeva hanke on vielä keskeneräinen. Suomi kannattaa komission ehdotusta jäsenmaksualennusten poistamisesta. Muiden jäsenmaiden kanta komission ehdottamiin uusiin omiin varoihin on toistaiseksi vielä varauksellinen. Jäsenmaiden enemmistö on ainakin tässä vaiheessa suhtautunut kielteisesti yhteisen yhdistetyn yhteisöveropohjan liittämistä osaksi EU:n omia varoja. Päästökauppajärjestelmään ja muovipakkausjätteeseen perustuvia omia varoja vastustavat erityisesti köyhät maat, sillä niille BKTL-pohjainen oma vara on edullisempi. Myöskään maksukorjauksista ei ole yksimielisyyttä jäsenmaiden kesken.

Rahoituskehysten kokonaistaso on riippuvainen rahoitusratkaisuksista, ja tässä komission ehdottamat uudet omat varat ovat keskeisessä asemassa. Tulot ovat kaiken kaikkiaan epävarmoja ja vaikeasti ennustettavia. Nyt on lisäksi epävarmuutta uudistusten läpiviennistä, sillä päätökset omista varoista tehdään vasta rahoituskehysneuvotteluiden loppuvaiheessa. Aikataulun viivästyminen puolestaan johtaa siihen, että rahoituskehysten kokonaistason saavuttamiseksi tarpeellisia uusia omia varoja ei saada käyttöön uuden rahoituskehyskauden alkuun mennessä.

Eduskunnan budjetti- ja valvontavalta

Valtiovarainministeriö esittää muistiossaan alustavia arvioita komission ehdotusten vaikutuksista valtion talousarvioon. Komission ehdotusten arvioidaan lisäävän valtion talousarvion menoja yhteensä noin yhdellä miljardilla eurolla tulevalle rahoituskehyskaudella. Lisäksi komission ehdotusten arvioidaan vähentävän valtion talousarvion tuloja noin 600 miljoonalla eurolla tulevalle rahoituskehyskaudella perinteisten omien varojen kantopalkkioiden (tullit) ja päästöoikeuksiin

Valiokunnan lausunto TrVL 11/2018 vp

liittyvien huutokauppatulojen osalta. Kokonaisvaikutuksiltaan ehdotukset ovat alustavien arvioiden mukaan valtiontaloudelle negatiivisia yhteensä noin 1,6 miljardia euroa rahoituskehyskaudella 2021—2027. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että toteumat riippuvat komission ehdotusten etenemisestä neuvotteluissa. Jäsenmaiden kannanmuodostus on vielä kesken, joten vaikutukset valtion talousarvioon voivat poiketa huomattavastikin nyt arvioidusta. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi varmistaa hallitusohjelman kirjausten mukaisesti, että rahoituskehysneuvotteluissa noudatetaan tiukkaa budjettikuria ja että Suomen nettomaksuasema pysyy kohtuullisena.

Valiokunta korostaa, että EU:n varojen tehokas ja tulokellinen käyttö on ensiarvoisen tärkeää. Komission ehdotus monivuotiseksi rahoituskehysiksi sisältää uudistuksia, joilla pyritään laajentamaan EU:n tulopohjaa sekä vastaamaan EU:n tuleviin haasteisiin. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että uudistusten osalta on tärkeää huomioida EU:n varojen käytön valvonta. Tämä tarkoittaa EU:n budjetin yksinkertaistamista sekä läpinäkyvyyden lisäämistä.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimien (ETT) valvoo EU:n talousarvion toteuttamista, osallistuu EU:n varainhoidon kehittämiseen sekä edistää tilivelvollisuutta ja avoimuutta. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastusten mukaan sääntöjenvastaisesti maksettujen menojen osuus on pienentynyt sekä EU:n varainhoito parantunut viime vuosina. Tilintarkastustuomioistuin on jo usean vuoden ajan korostanut, että virheiden vähentäminen tulee kytkeä myös tulokellisuuteen ja parempaan tavoitteiden asetteluun EU:n budjetissa. Tämä näkökohta on valiokunnan mielestä tärkeä ottaa huomioon neuvoteltaessa EU:n uusista monivuotisista rahoituskehysistä vuosille 2021—2027.

Pitkän aikavälin vaikutusarviointia EU:n rahoituksen tulokellisuudesta tulee niin ikään lisätä, ja on kiinnitettävä huomiota myös rahoitusvälineiden käytön lisääntymisestä aiheutuviin riskeihin. Tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan EU:n talousarvioon liittyy edelleen merkittävä taloudellinen riski, pääasiassa maksattamatta olevien sitoumusten, EU:n henkilöstön eläkevastuun ja muiden oikeudellisten sitoumusten osalta sekä takauksien muodossa olevien ehdollisten velkojen vuoksi. Tilintarkastustuomioistuin on kannustanut komissiota laatimaan kattavan pitkän aikavälin ennusteen tukemaan seuraavaan monivuotiseen rahoituskehyskehykseen liittyvää päätöksentekoa.

Tilintarkastustuomioistuin ei anna arvioita tulevien monivuotisten rahoituskehysten kokonaistaloudesta eikä rakenteesta, mutta sen sijaan se kiinnittää valmistelussa huomiota taloudellisiin riskeihin ja siihen, kuinka riskejä voitaisiin pienentää EU:n varainhallintaa parantamalla sekä EU:n budjetin läpinäkyvyyttä lisäämällä. Tilintarkastustuomioistuin suosittaa, että komissio ehdottaisi seuraavaa monivuotista rahoituskehystä varten toimenpiteitä, joiden avulla virtaviivaistetaan ja yksinkertaistetaan EU:n talousarvion täytäntöönpanoa sääteleviä strategiakehyskehyksiä ja vahvistetaan tuloksiin kohdistuvaa tilivelvollisuutta. Valiokunta pitää näitä näkökohtia tärkeinä huomioon otettavina seikkoina neuvotteluissa EU:n tulevista monivuotisista rahoituskehyskehyksistä.

Valiokunta on aiemmin eri yhteyksissä korostanut eduskunnan oikea-aikaista ja ajantasaista tiedonsaantia EU:n asioista. Mietinnössään valvonta-aiheestaan Eduskunnan budjetti- ja valvontavalta (TrVM 9/2017 vp) valiokunta on todennut, että EU-asioiden valmistelussa useissa tapauksissa edetään nopeassa aikataulussa etukäteen valmistellun Suomen kannan mukaisesti. Ongelmallista joissakin tapauksissa on se, että käsittelyaika eduskunnassa voi olla huomattavan lyhyt

Valiokunnan lausunto TrVL 11/2018 vp

ennen asian etenemistä EU:n toimielimissä. Valiokunta toteaa, että on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota EU-asioiden käsittelyn oikea-aikaisuuteen, jotta eduskunnalla on tosiasiallisesti mahdollisuus vaikuttaa. Tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että valmistelevalle ministeriölle kiinnitetään aikataulutukseen riittävästi huomiota. EU:n tulevaisuus ja sen mahdolliset vaikutukset eduskunnan budjetti- ja valvontavaltaan tulee niin ikään aktiivisesti ottaa huomioon eduskunnan työskentelyssä.

EU:n monivuotisten vuosien 2021—2027 koskevien rahoituskehysten valmistelun osalta valiokunta kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että vaikka tietoa eduskunnalle tulee päätöksenteon ja valmistelun eri vaiheissa runsaasti, kokonaiskuvan muodostaminen on haasteellista. Komission ehdotukset etenevät poliittisessa päätöksentekoprosessissa eri tahtiin. Usein komissio on asettanut erittäin kunniahimoisen aikataulun ehdotusten etenemiselle ja hyväksymiselle. Kokonaiskuvan hallitsemiseksi on tarpeen, että vastuuministeriöt huolehtivat neuvotteluiden etenemisen ja aikataulutuksen viestinnästä eduskunnalle sekä kiinnittävät viestinnässään huomiota myös siihen, kuinka ehdotukset liittyvät toisiinsa ja kuinka niiden toteutuminen tai toteutumatta jääminen vaikuttaa lopputulokseen.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Tarkastusvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 14.11.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Eero Heinäluoma sd
varapuheenjohtaja Olavi Ala-Nissilä kesk
jäsen Maarit Feldt-Ranta sd
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Johanna Karimäki vihr
jäsen Esko Kiviranta kesk (osittain)
jäsen Maria Lohela sin
jäsen Eero Reijonen kesk (osittain)
jäsen Päivi Räsänen kd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heidi Silvennoinen.